

A Kathmandui Central Zoo

Írta: Buzás Balázs

Tíz éve egy barátom előadásán érdekes felvételt pillantottam meg. A képet egy német utazó készítette a Kathmandui Állatkertben, és egy örvös medvéhez hasonló állatot ábrázolt, amelyet önálló fajként nepáli medvének (*Ursus nipalensis*) neveztek el. Engem azóta nem hagyott nyugodni a dolog, így nepáli utam alkalmával első dolgom volt utánajárni a felfedezésnek.

A Kathmandu-völgy szívében található Central Zoo az egyetlen állatkert Nepálban. Tulajdonképpen nem a fővárosban, hanem Patan északi részén, Jawlakhelben található. Patan hajdan külön város volt, mára azonban egybeépült Kathmanduval, és csak a Bagmati folyó választja el őket. Az állatkertet 1932-ben alapította az akkori miniszterelnök, Judha Sumser Janga Bahadur Rana a saját vadállataival, ami főleg madarakat jelentett. A megnyitót a Machindranath isten tiszteletére rendezett Bhoto Jatra ünnepén tartották.

A Nepálban 1951-ben lejátszódó demokratikus váltást követően az állatkert irányítása Ófelsége kormánya alá került, aki 1956-ban megnyitotta azt a nagyközönség számára is. Ez évben a felügyeletet több kormányzati szerv látta el, egészen addig, amíg az Erdészeti és Földművelésügyi Minisztérium Vadvédelmi és Nemzeti Parkokat Felügyelő Osztályához nem került. His Majesty the King Birendra Bir Bikram Shah Dey 1995 december 29-én jubileumi ünnepség keretében megalapította a Mahendra Király Alapítványa a Természet Megőrzéséért (King Mahestra Trust for Nature Conservation, rövidítve: KMTNC) nevű, nem állami, nonprofit, önálló környezetvédelmi szervezetet. Az Alapítványra bízta a Central Zoo vezetését, Természetvédelmi Oktató és Vadkutató Központtá való átalakítását, fejlesztését.

A Central Zoo területe hét hektár, tehát kisebb, mint a Budapesti Állatkert (11 hektár). Az évi egymillió látogató miatt Nepál egyetlen állatkertjének felújítása és korszerűsítése nem halogatható tovább. Ez annál is időszerűbb, hiszen az itt

Az indiai orrszarvú (*Rhinoceros unicornis*) tervszerű tenyésztését a Royal Chitwan Nemzeti Parkkal közösen végzi az állatkert.

Az indiai muntjászarvas (*Muntiacus muntjak*) átmenetet képez a pézsmáállatok és a valódi szarvasok között.

bemutatott száz állatfaj (ebből 30 emlős, 52 madár) ötszáz példányának elhelyezése hagy némi kívánnivalót maga után. Az állatkert megtekintése után alkalmunk nyílt tanulmányozni a KMTNC által finanszírozott átépítés terveit.

Az egyelőre kusza összevisszaságban bemutatott, zömmel nepáli állatok új elhelyezése földrajzi csoportosítás szerint történne. Az állatkertet 4-5 részre szándékoznak felosztani, a következőképpen: „grassland” (azaz elefántfüvel benőtt területek), vegyes erdők, vízpartok és mocsarak, valamint a Nepálra oly jellemző magashegyek, azaz a Himalája állatvilágát bemutató rész. Az újonnan épülő, korszerű kifutókban végre lehetőség nyílik a Nepálban élő ritka, veszélyeztetett fajok tervszerű szaporítására, fajmegőrzési programokba való bevonására és – a nemzeti parkokkal szorosan együttműködve – esetleges visszatelepítésükre. Az állatkert szakemberei az indiai orrszarvút is e fajok közé sorolják, noha annak tenyésztésére egy városi állatkerthez képest nagyobb terület áll rendelkezésre a nepáli alföldön található Royal Chitwan Nemzeti Parkban. Amire itt lehetőség van, az a hópárduc (*Uncia uncia*), a ködfoltos párduc (*Neofelis nebulosa*), az oroszlánfarkú cercóf (*Macaca silenus*), a hulmán (*Presbytis entellus*) és a Francois-langur (*Presbytis francoisi*) tenyésztése. Érdemes lenne megpróbálkozni az álcás pálmásodró (*Paguma larvata*) és a jávai mongúz (*Herpestes javanicus*) szaporításával is. Ez utóbbi a nevével ellentétben nem csak Jáván, hanem egész Délkelet-Ázsiában elterjedt.

Jelenleg az indiai antilopot (*Antelope cervicapra*) tenyésztik, de bármilyen meglepő, ez nem tervszerű, annak ellenére, hogy több mint száz példány él az állatkert-

A CITES I. listáján található feketenyakú gólya (*Ephippiorhynchus asiaticus asiaticus*) India és Nepál lakója. Állatkertben még nem költött.

ben. A ragadozók és majmok jelenlegi elhelyezése sajnos siralmas, akárcsak a gangeszi gaviál (*Gavialis gangeticus*) kifutója. A kert madárállománya tartogat némi meglepetést az ornitológusok számára, hiszen olyan fajok találhatók itt, mint például az India, Délnyugat-Kína, Fülöp-szigetek és Délkelet-Ázsia mocsaraiban élő, ritka Antigone-daru (*Grus antigone*) valamint egy másik ritka darufaj, a pártás daru (*Anthropoides virgo*). A ragadozó madarak közül az India, Délnyugat-Kína és Délkelet-Ázsia erdeiben élő foltoshasú bagoly (*Bubo nipalensis*) és az 1500 méteres magasságokban található nyitott és fás területeken élő, színpompás vöröstejű keselyű (*Sarsogyps calvus*) figyelhető meg.

Érdeklődésem tárgyáról, a nepáli medvéről az állatkertben nem tudtak felvilágosítással szolgálni. Hari Sarang Nepali, egy idős ornitológus foglalkozott a témával, de tudomásom szerint nem publikálta új fajként. Valószínűleg fiatal örvös medvéről (*Ursus thibetanus*) volt tehát szó, esetleg egy színváltozatról. A „nepáli medve” ugyanis csak abban különbözött az előbbi fajtól, hogy mérete és a mellén található V alakú folt kisebb. Mivel azonban az örvös medvéknél ez a folt nagyon különböző lehet, sőt előfordul, hogy teljesen hiányzik, a nepáli medve önálló fajként történő besorolása aligha indokolt.

A cikk elkészítéséhez nyújtott segítségéért külön köszönet Badri PD. Shrestha-nak (Central Zoo, Nepál). □

Inkább kecskére, mint antilopra emlékeztet a valaha egész Indiában elterjedt indiai antilop (*Antilope cervicapra*). Jelenleg nagy számban csak az ország belsejében él.

Az állatkertekben csak elvétve látható Antigone-daru (*Grus antigone*) a rizsföldek és mocsarak lakója.

ÚJ KÖNTÖSBEN, MEGVÁLTOZOTT TARTALOMMAL
MÉG JOBB, MÉG SZEBB A
KutyaVilág Extra

AZ IGÉNYES KUTYABARÁTOK ÉS KUTYATENYÉSZTŐK LAPJA.
KERESSE AZ ŪSÁGÁRUSOKNÁL!